

8. Ako je uključen u neke vežbe, predložite mu da ih pred svima pokaže i objasni šta se to od njega očekuje u školi. Tako bi celo odeljenje u tome moglo da ga podrži i ohrabri.

9. Očekujte isti kvalitet i kvantitet rada od učenika koji muca kao i od ostalih učenika. Saslušajte njegove potrebe, ali mu ne povlađujte.

10. Neki učenici vide rešenje u pismenom odgovaranju. Podržavanje u izbegavanju nekih situacija može samo da “zacementira” njihov problem, a nikako da ga učini manjim. Samo u slučajevima vrlo teškog mucanja, moguće je dopustiti mu da pismeno odgovara. Ako za to postoje uslovi moguće je i da referat kod kuće snimi na CD i da se tako predstavi na času.

11. Kako je savladao čitanje, možete da procenite ako mu dozvolite da čita neki tekst u paru. To često kod onih koji mucaju doprinosi tečnom govoru. U nižim razredima to može da bude vežba za ceo razred, kako se dete ne bi osećalo “posebnim”. Vremenom će postati sigurniji i moći će da čita na glas sam.

### Školovanje i izbor zanimanja

Oni koji mucaju mogu da budu isto tako uspešni kao i njihovi drugovi. Ne postoji veza između mucanja i inteligencije.

Da li možda znate da su Njutn i Darwin mucali?

Dalje obrazovanje i izbor zanimanja ne treba da im bude uslovljeno prvenstveno mucanjem već ličnim sklonostima i interesovanjima.

**Učinite da vašem učeniku bude lakše. Pomozite mu da i uz mucanje, svoje sposobnosti iskaže kao i ostali.**

### “Društvo za pomoć osobama koje mucaju”

Kralja Milutina 52  
Beograd  
Srbija

e-mail : [mucanje@gmail.com](mailto:mucanje@gmail.com)

Kontakt telefon:  
064 3596913

Tatjana Dragosavljevic-Alic

Društvo za pomoć osobama  
koje mucaju



## Mucanje i škola

Beograd

Svetske i domaće statistike navode da 1 % populacije odraslih muca. Iskustva onih koji mucaju, vezana za školu, najčešće se opisuju kao "katastrofa".

Možemo li da izbegnemo takav doživljaj škole u budućnosti?

Pravovremenim reagovanjem i na adekvatan način, učitelj može u velikoj meri, da prevenira neke probleme, a da već nastale ublaži i da doprinese njihovom boljem rešavanju.

### Ako vaš učenik muca?

Verovatno često ostajete nesigurni i zbunjeni pred mnogim pitanjima:

**Zašto** nekad muca, a nekad sasvim lepo govori?

Muca na času, a u kontaktu sa drugovima ne.

Muca li samo zato što ne zna?

**Kako** da mu pomognem?

- Da li da ga izložim toj neprijatnosti da glasno čita i odgovara ili ne?
- Da li je pismeno odgovaranje rešenje?
- Da li da se pravim da ne primećujem njegovo mucanje ili da o tome popričam sa njime?
- Kako da reagujem na ponašanje ostalih koji se smejuju dok on govori ili ga otvoreno zadirkuju?

### Šta je mucanje?

Mucanje je poremećaj u komunikaciji.

Ispoljava se u vidu prekida govornog toka, kroz ponavljanje delova reči, zastoje u vidu blokada ili otezanje pojedinih glasova. U težim oblicima, prenaglašeno naprezanje da se sa izgovaranjem reči izade na kraj je praćeno grčanjem mišića lica, pokretima glave, a često i ruku, nogu i čitavog tela. Takvo stanje koje vidimo, prati i ono unutrašnje- samo toj osobi znano uzbuđenje, nisko samovrednovanje, strah i stid, kao i određene telesne promene- izmenjeno disanje, ubrzani rad srca, znojenje, crvenjenje...

Nekad mucanje uopšte nije izraženo na taj način. Neki učenici ne žele da budu prepoznati kao neko ko muca. Oni se, na sve moguće načine, dovijaju da to prikriju, zaobilazeći teške reči, praveći prave govorne vratolomije i upadljive konstrukcije. Katkad idu u preopširnost, a katkad odgovaraju šturo, samo sa *da* ili *ne*, radije ostavljajući utisak da nešto ne znaju nego da se otkrije da mucaju.

Uzroci mucanja, još uvek nisu poznati, ali u podržavanju mucanja sa jedne strane i uspešnosti prevazilaženja problema sa druge, okolina ima značajan udeo.

### Šta vi kao učitelj možete da uradite?

1. Pre svega, razgovarajte sa učnikom. Dajte mu do znanja da to primećujete i da vam mucanje ne smeta.

2. Dogovorite se šta mu više odgovara :

- a odgovara među prvima ili kasnije.
- da odgovara sa mesta ili pred tablom.
- da sedi ili da stoji.

Možda ćete se dogovoriti da vam on sam da znak kada je za to spreman.

Napravite takvu atmosferu u odeljenju da tako rade i drugi učenici, kako se on sam ne bi osećao drugačijim od ostalih.

3. Dajte mu dovoljno vremena za odgovaranje. Istaknite da vam je važno da razmisli o svojim odgovorima, a ne samo da brzo odgovori .

4. Slušajte ga mirno, gledajte ga u oči i ne prekidajte ga u njegovom izlaganju. Pokažite mu, mimikom ili gestom, da ga pratite.

5. Uzdržite se od dobronamernih opaski poput „smiri se”, „govori sporije”.. Pazite na to šta vam govori, a ne kako govori.

6. Ne dovršavajte njegove reči i ne govorite umesto njega.

7. Zadirkivanju od strane drugih učenika možete se suprotstaviti tako što ćete, u njegovom prisustvu, to postaviti kao temu razgovora, uz napomenu da svako ima svoje jake i slabe strane.